

ПРАВОЗАХИСНА ОРГАНІЗАЦІЯ
ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

FIGHT FOR RIGHT 2024

2024 рік став для нас ще одним роком стійкості й відповідальності. Ми продовжували щоденну боротьбу за права людей з інвалідністю попри вибухи в наших містах, російський терор, поки весь світ був наче в турбулентності. У цих умовах ми не лише втримували віру в гідність і людяність, а й гучно заявляли про Україну в міжнародних дискусіях.

Одним із пріоритетів стала деінституціоналізація – ми будували спільноту союзників і союзниць, впливали на державну політику й не дозволяли замовчувати проблему неправомірного утримання людей в інституціях.

Ми зростали разом із жінками й дівчатами з інвалідністю, для яких 2024 рік відкрив нові горизонти. Наша Школа лідерства для підліток з інвалідністю, програма «Зміцнення», мережа взаємопідтримки, дослідження та медіакампанії стали не просто проектами, а просторами сили. Ми розширювали можливості – творили іншу реальність, де голос жінки з інвалідністю почутий, впливовий і впізнаваний.

Для мене особисто цей рік був про довіру – до команди, до партнерів; і про віру, що зміни можливі, якщо їх не просто чекати, а вперто творити.

Ми продовжували надавати гуманітарну, юридичну, психологічну та фінансову підтримку людям з інвалідністю, особливо на прифронтових територіях, оперативно реагували на нові виклики – від евакуації до допомоги в умовах тривалих відключень електроенергії.

Участь Fight For Right у європейських інтеграційних процесах стала одним із найважливіших завдань, аби в кожному євродокументі, у кожній переговорній позиції було місце для голосу людей з інвалідністю. І ми не зупинимось.

Юлія Сачук, голова Fight For Right

Fight For Right у своїй діяльності дотримується ключових гуманітарних принципів:

ГУМАННІСТЬ: Люди не повинні зазнавати страждань, де б вони не були. Нашою метою є захист життя та здоров'я та забезпечення поваги до людини.

НЕЙТРАЛІТЕТ: Як гуманітарна організація ми не стаємо на чийсь бік у конфліктах і не беремо участі в суперечках політичного, расового, релігійного чи ідеологічного характеру.

НЕУПЕРЕДЖЕНІСТЬ: Ми здійснюємо гуманітарну діяльність виключно з огляду на потреби певної людини, незважаючи на її національність, расу, гендер, релігію чи політичні переконання тощо.

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ: Наша гуманітарна діяльність незалежна від політичних, економічних, військових чи інших впливів.

ЗАХИСТ ТА ПІДТРИМКА

Багато людей з інвалідністю опинилися під загрозою смерті та ізоляції через відключення електрики. Тому в пріоритеті Fight For Right забезпечення альтернативними джерелами живлення.

Ми надавали генератори, екофлоу, павербанки, щоб люди могли підключити життєво необхідну апаратуру чи протипролежневі матраци, зарядити колісні крісла і свої смартфони.

Так, родині з Конотопа на Сумщині ми надали зарядну станцію «Ecoflow», щоб у разі відключень електрики була можливість підзарядити протипролежневий матрац і використати блендер для приготування їжі. У родині 44-річний чоловік із інвалідністю, який з 2010 року не піднімається з ліжка, за ним доглядає 76-річна мати.

Родині з м. Ізюма на Харківщині надали кошти на закупівлю генератора, щоб під час відключення електрики підключати кисневий концентратор жінці з I групою інвалідності.

Спальні мішки, хімічні грілки, термоси, акумуляторні лампи і звичайні, павербанки, рятувальні фольговані ковдри, термоковдри, тепловентилятори, радіатори опалення, термоси, електричні плити та ковдри. Саме ці речі в прифронтових містечках і селах дали змогу вберегтися від переохолодження, дали змогу бути на зв'язку і користуватися допоміжними застосунками через інтернет.

За 2024 рік допомогли **6 862** людям з інвалідністю та їхнім родинам в Україні!

Надали **1 049** наборів у межах ініціативи ТЕПЛО та різних проектів підтримки людей з інвалідністю під час війни.

Отримали всього **36 598** запитів, зокрема,

29 273 запити через різні електронні форми,

4 613 дзвінків на гарячу лінію,

1 997 листів,

715 запитів у соцмережах

Надали фінансову допомогу **1052** людям з інвалідністю із Херсонської, Харківської, Донецької, Запорізької та Миколаївської областей.

Олексій має I групу інвалідності. Через обстріли рідної Нововоронцовки на Херсонщині вимушений був переселитися на Дніпропетровщину, де мешкає сестра з її сім'єю.

На отримані кошти від Fight For Right Олексій зміг у будинку замінити старі батареї, які зовсім не нагрівалися, на нові. Тепер чоловік і родина сестри радіють теплій домівці.

Допомогли Віктору оплатити оренду житла в Миколаєві на три місяці. Чоловік родом із Херсонщини, користується кріслом колісним. Після руйнування Каховської ГЕС врятувався завдяки надувній подушці, за яку вчепився, доплив до горища і там без їжі був майже два тижні. Коли вода зійшла, то трапилася інша біда – його будинок згорів. Віктор дивом вижив і евакуювався через росію (оскільки мешкав на окупованій території) до Миколаєва, де знайшов умовно доступне житло для оренди.

«Дякую за допомогу в такий скрутний час. Приїхавши з окупації, спочатку я не міг прийти до тям й оговтатися. Вдячний, що ваша громадська організація надала мені кошти на оренду житла. Мені тепер є де жити, бо своєї домівки я вже не маю».

Евакуації для команди Fight For Right завжди в пріоритеті

Адже ми розуміємо, що часто люди зважуються полишити домівку, коли вже неможливо справитися самотужки з усіма викликами.

Окрім евакуацій у межах України, ми здійснили декілька евакуацій за кордон.

Галина (ім'я змінено) з Костянтинівки, що на Донеччині, через онкологічні захворювання дуже ослабла, пересуватися могла лише на кріслі колісному.

Спочатку Галину забрала старша донька до себе в Олексієво-Дружківку. Однак це містечко теж дуже часто зазнає обстрілів російськими військами. **Тому жінка зважилася на евакуацію до Німеччини, де живе менша донька. Завдяки Fight For Right Галина нині з рідними в безпеці.**

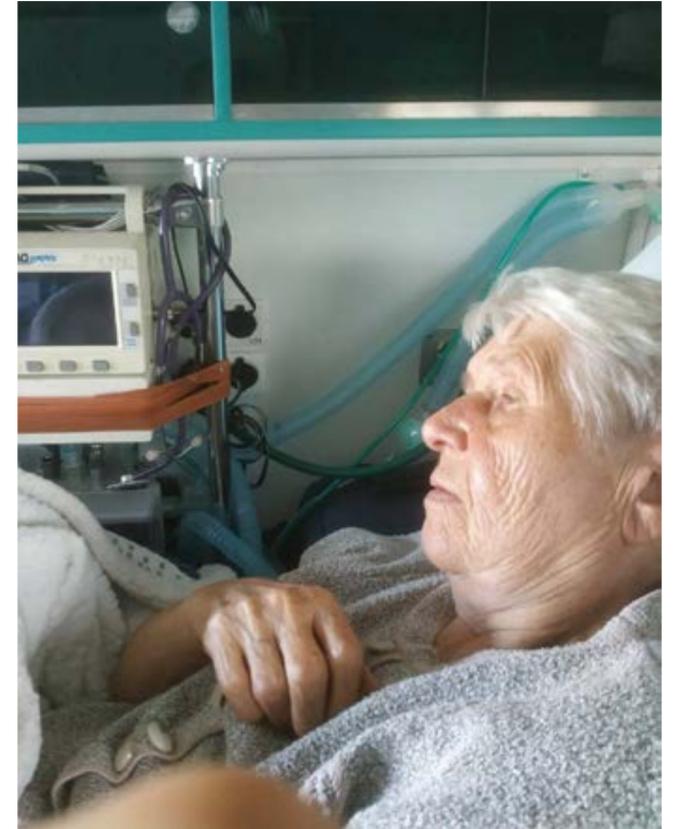

В іншому випадку наша команда допомогла евакуюватися жінці старшого віку Катерині (ім'я змінено) до Франції. Жінка сама родом із Харківщини, з Вовчанського району, де російські війська спробували заново наступати навесні 2024 року.

Під час одного з ворожих обстрілів неподалік від Катерини вибухнув снаряд і її хвилиною відкинуло, внаслідок чого стався перелом шийки стегна. Син допоміг евакуюватися спочатку в село на Полтавщину, але через відсутність умов вони змушені були шукати інші варіанти помешкань. Дружина й донька чоловіка кликали його з матір'ю

до себе у Францію, куди вони евакуювалися раніше. Але труднощі були в тому, що Катерина могла сидіти не більше години-півтори, потрібен був відповідний транспорт для евакуації.

Fight For Right забезпечила всі умови і родина нині разом, а Катерина отримує належну допомогу.

Допоміжні засоби реабілітації

Надали **444** допоміжні засоби лзі, зокрема

105 – ходунків   **43** – крісла колісні   **34** – ролатори
5 – слухових апаратів   **5** – протипролежневих матраців
1 – медичне функціональне ліжко
та багато іншого.

Юридична та психологічна допомога

Надали **1 548** юридичних консультацій
та **810** психологічних консультацій людям з інвалідністю.

Організували **6** психологічних груп для **60** жінок.

Загалом відбулося **89** зустрічей із психологинями.

Допомога Fight For Right у встановленні інвалідності

У медичних закладах здебільшого не розказують про права пацієнтів/-ок, а іноді свідомо створюють перепони в отриманні безкоштовних послуг. Тому ми у Fight For Right крок за кроком пояснюємо, як отримати певну послугу, фактично "ведемо людину за руку".

Так, у Запоріжжі жінці, яка має онкозахворювання і не має змоги самостійно пересуватися, не встановлювали інвалідність, оскільки вона фізично не могла пройти МСЕК.

В іншому випадку жінці із Харківщини ще у 2018 році сказали, що необхідна операція із заміни суглоба на нозі і озвучили її чималу вартість. Оскільки стан з часом погіршився, навіть із дому несила була вийти, вона зважилася на цю операцію. В обох випадках Fight For Right проконсультували, як отримати необхідні послуги безплатно. Усе частіше звертаються за консультаціями ветерани та ветеранки з інвалідністю. І ми раді допомогти. Для зручності ми опублікували інформаційні відео про те, як встановити інвалідність [цивільним](#) та [військовим](#).

АДВОКАЦІЯ

У 2024 році ми продовжували нашу ключову роботу – змінювати підходи до політики інвалідності в Україні, допомагаючи державним інституціям впроваджувати міжнародні стандарти прав людини.

Ми працюємо над тим, щоб Україна остаточно відмовилася від застарілої медичної моделі інвалідності на користь підходу, заснованого на правах людини. Наша адвокація охоплює як національний, так і міжнародний рівні, та спрямована на те, щоб у кожній реформі, кожному рішенні були враховані голоси і потреби людей з інвалідністю.

Протягом року ми сфокусувалися на таких ключових напрямках:

- Деінституціоналізація та право на незалежне життя в громаді
- Робота над змінами до законодавства про працевлаштування, встановлення інвалідності, впровадження Міжнародного класифікатора функціонування, інвалідності та здоров'я (МКФ)
- Виконання стандартів ЄС щодо прав людей з інвалідністю під час євроінтеграції
- Інклюзивне гуманітарне реагування та захист під час війни

Наша добірка в рубриці «Аналітика» поповнилася вагомими напрацюваннями:

- [«Мапування зацікавлених сторін – деінституціоналізація в Україні»](#)
- [«Теорія змін – деінституціоналізація можлива»](#)
- [«Оцінка бар'єрів і потреб в отриманні правничих послуг дівчатами та жінками з інвалідністю»](#)
- [«Спільний звіт НУО «Ситуація з правами людей з інвалідністю в Україні»](#)
- [«Оцінка політичної залученості людей з інвалідністю в Україні, розуміння інклюзивного ухвалення рішень та очікувань від європейської інтеграції»](#)
- [«Рекомендації щодо опитування людей з інвалідністю, постраждалих унаслідок воєнних злочинів»](#)

Національна адвокація

На початку 2024 року провели стратегічну сесію з розробки теорії змін для **деінституціоналізації в Україні**. За результатами стратегування створено так звану «Ужгородську групу», що об'єднує українські неурядові організації, які підтримують процеси деінституціоналізації.

Спільно з Міністерством соціальної політики України та МФ «Відродження» провели публічну відверту розмову «Шлях до деінституціоналізації (ДІ): партнерство держави та громадянського суспільства для розвитку соціальних послуг».

Допомагали державі у написанні стратегії ДІ, яка була прийнята у грудні 2024 року.

Для висвітлення шляху до вільного і незалежного життя кожної людини з інвалідністю в українських громадах **ми створили платформу diukraine.info**, де ділимося інформацією:

- про деінституціоналізацію, важливі пов'язані поняття, підходи та міжнародні стандарти і практики;
- про особистий досвід людей з інвалідністю, які зазнали інституціоналізації.

Взяли участь у форумі «Інклюзивне відновлення громад». Адвокатська менеджерка Людмила Фурсова на відкритті форуму мотивувала долати перешкоди для участі людей з інвалідністю в ухваленні рішень у громадах.

Національна адвокація

Fight For Right провели **тренінг** для медіа, держслужбовців/-виць КМДА та Міністерства освіти і науки України про доступність, зокрема інформаційну, та коректну термінологію.

Працювали над **реформою МСЕК** та долучилися до дотичної законопроектної роботи. І вуаля – МСЕК як структуру **ліквідовано!**

Зробили **публічну заяву** щодо некоректного перекладу Міжнародної класифікації функціонування (МКФ). Розробили **Позиційний документ щодо українського перекладу МКФ**, який підтримали партнери: Всесвітня організація охорони здоров'я в Україні, Fight For Right, Національна Асамблея людей з інвалідністю, Ліга Сильних, УТОГ та «Інклюзія Україна». Ініціювали та розпочали новий переклад МКФ.

Підготували **Рекомендації** щодо опитування людей з інвалідністю, постраждалих унаслідок воєнних злочинів, і провели **тренінг** для документаторів та документаторок, щоб дати їм чіткі алгоритми, як правильно здійснювати опитування людей з різними видами інвалідності.

Підготували огляд ситуації з евакуацією закладів стаціонарного догляду в Харківській області станом на 21 червня 2024 року для IPHR, а також **оприлюднили** зібрану нами інформацію.

Стали партнерами **Українського гуманітарного фонду.**

Міжнародна адвокація

Юлія Сачук **озвучила** позицію української спільноти людей з інвалідністю під час Додаткових зустрічей Організації з безпеки і співпраці в Європі (ОБСЄ) з питань людського виміру «Роль громадянського суспільства у просуванні та захисті міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права» у Відні (Австрія).

У Брюсселі (Бельгія) **зустрілися** з представниками і представницями Європейської комісії, Європейського парламенту та міжнародних організацій людей з інвалідністю. Юлія Сачук говорила про виклики і наголошувала на необхідності включення людей з інвалідністю до процесів євроінтеграції та відбудови.

Fight For Right **взяла** участь у 31-й сесії Комітету ООН з прав людей з інвалідністю, під час якої Україна представляла **об'єднану другу та третю періодичні доповіді** у формі відповідей на **запитання** від Комітету з прав людей з інвалідністю. Разом із неурядовими громадськими організаціями ми представили альтернативний **звіт** щодо виконання Україною Конвенції ООН про права людей з інвалідністю.

У Берліні під час **Ukraine Recovery Conference 2024** **Fight For Right** **відстежували**, наскільки включені питання інвалідності в обговореннях відбудови України.

Юлія Сачук виступила в Європарламенті та взяла участь у мирній акції людей з інвалідністю Freedom Drive 2024, організованій **(ENIL)**.

Адвокатували за права українців та українок з інвалідністю під час 17-ї сесії Конференції держав-учасниць Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю в Нью-Йорку (США).

У межах Humanitarian Networks and Partnerships Weeks у Женеві (Швейцарія) **обговорили** важливість залучення людей з інвалідністю до повоєнного відновлення України із послами й посолками, представниками та представницями громадських організацій за права людей з інвалідністю різних країн і ПРООН.

СПІЛЬНОТА

Організували Національний форум прав людей з інвалідністю «На шляху до ЄС» разом із ГС «Ліга Сильних».

Понад **180** учасників та учасниць взяли участь у форумі.

У результаті напрацювали Порядок денний спільноти на 2025 рік, який опубліковано на **сайті** Президента України.

На Майдані Незалежності вчетверте **провели** акцію видимості людей з інвалідністю «Чи доступний шлях до ЄС?» під час Національного форуму прав людей з інвалідністю.

До ініціативи під гаслами "Наша сила – доступна Україна!", "Інклюзивність – наш квиток до Європи" долучилося близько пів сотні учасників та учасниць з усієї України. Головна вимога активістів та активісток – рівноправна участь людей з інвалідністю у процесі євроінтеграції.

Національний форум та акцію висвітлили понад 40 медіа.

Зібрали історії лідерства, сили та боротьби дівчат і жінок з інвалідністю з початку повномасштабного вторгнення у **брошуру** «Бути собі ціллю», щоб зберегти і показати світу наш внесок, досвіди та стійкість. А також провели **фотовиставку** портретів героїнок брошури під час Національного форуму прав людей з інвалідністю.

Зустрілися у Львові з випускницями 2019–2023 років школи «Лідерка» для об'єднання зусиль у боротьбі за права жінок з інвалідністю.

Провели **табір** у Пилипці для підліток з інвалідністю в межах школи «Лідерка-тінейджерка». А до цього наші юні лідерки насичено працювали з менторками і мали цікаві онлайн-зустрічі: з тренеркою соціальних проєктів Уляною Устіною, з активісткою Оксаною Бриндзак, із паралімпійською чемпіонкою Мариною Литовченко.

Провели **Форум «Права людини людей з інвалідністю в Україні: мапа потрібних змін до 2029»** у Львові спільно з Internationales Bildungs- und Begegnungswerk in Dortmund (Німеччина) та ГО «Інкубатор демократичних ініціатив».

Презентували спільно з Austausch e.V. інформаційну кампанію «Displaced by war. Залишене життя», що об'єднала **задокументовані історії** людей з інвалідністю і їхніх родин, матерів дітей з інвалідністю про те, як через війну росії проти України вони змушені були евакуюватися, з якими викликами довелося зіткнутися.

Організували **табір у Карпатах в межах програми «Зміцнення»** для 10 дівчат та жінок з інвалідністю, фіналісток грантового конкурсу за проектом «Лідерство жінок з інвалідністю в громадах».

Створили разом із платформою EdEra безплатний навчальний **онлайн-курс** для жінок та дівчат з інвалідністю «Бути собі ціллю» про лідерство дівчат і жінок з інвалідністю. Матеріали курсу доступні для людей із різними порушеннями, зокрема інтелектуальними та психосоціальними.

Здійснили вояж до Вірменії. Зустрілися з жіночими організаціями людей з інвалідністю з України, Грузії та Вірменії, спільно обговорили можливості регіональної співпраці, підходи до реалізації принципу «Нічого про нас без нас», а також можливості посилення ролі жінок з інвалідністю в міжнародному жіночому русі.

Облаштували два **доступні укриття** в Києві. Презентували **методологію** оцінки архітектурної доступності споруд цивільного захисту населення.

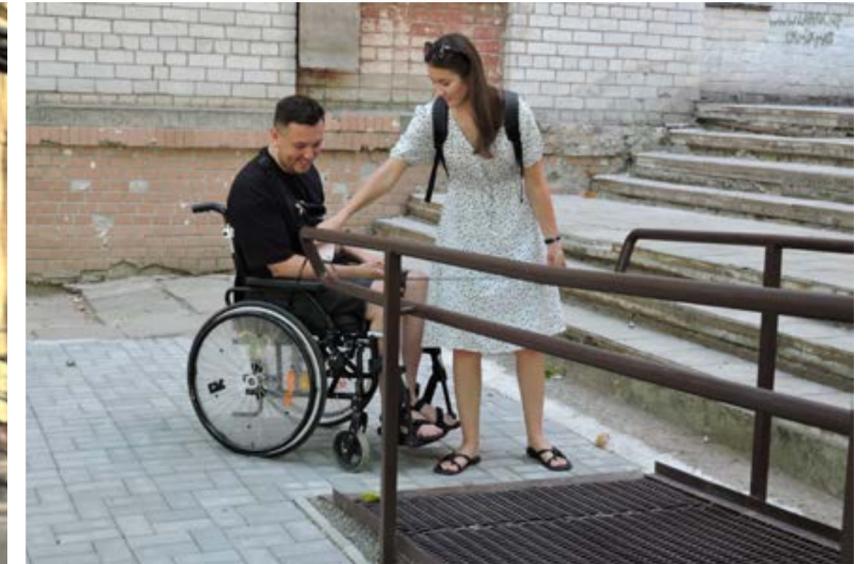

Провели **аудит доступності ЦНАПу** в Солом'янському районі Києва та **аудит доступності театру «Актор»** (кінотеатр «Ліра») та надали рекомендації з поліпшення доступності приміщень.

Завітали до чотирьох **прихистків**, адміністрації яких покращили доступність приміщень за рахунок мінігрантів від Fight For Right.

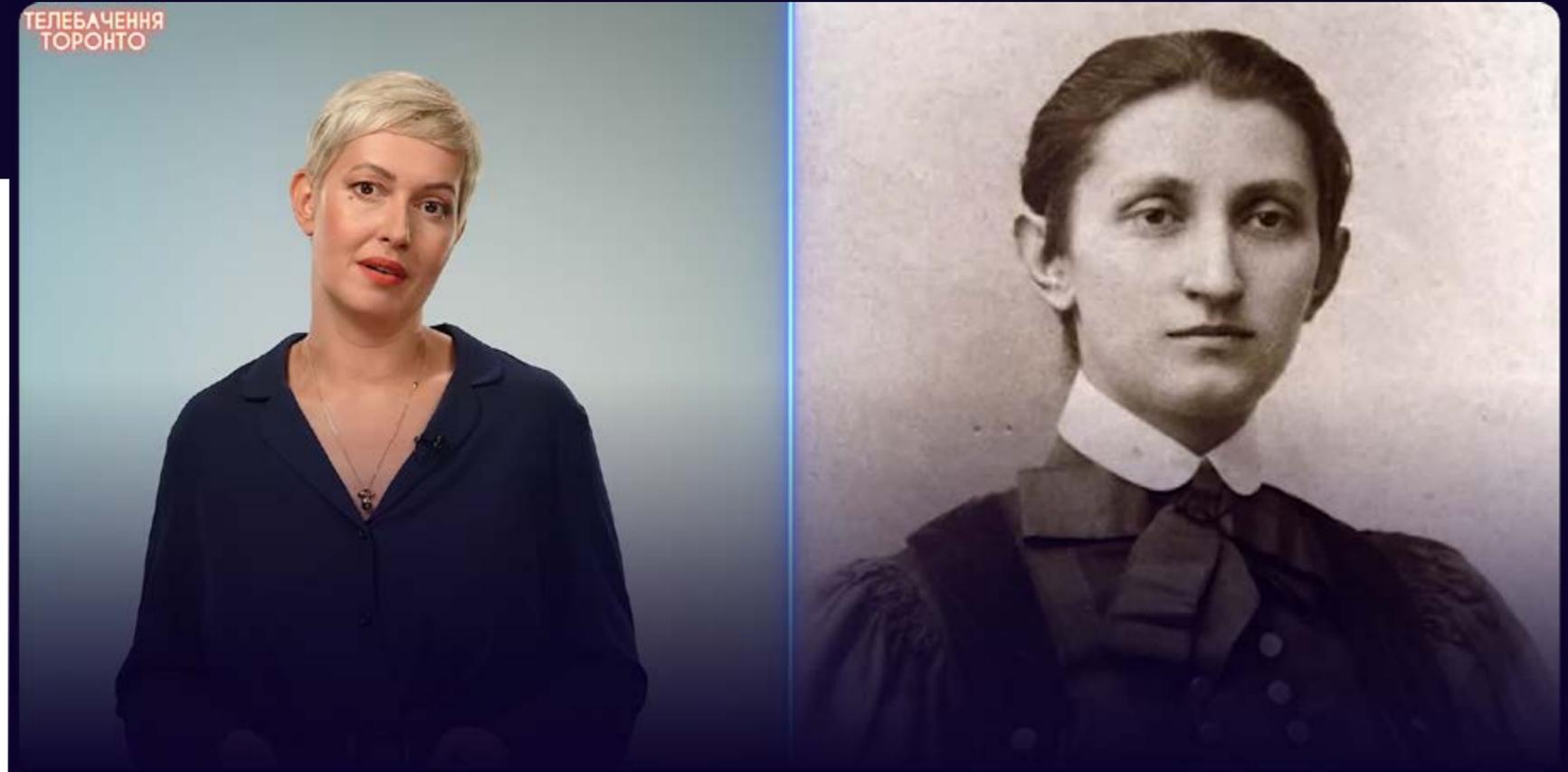
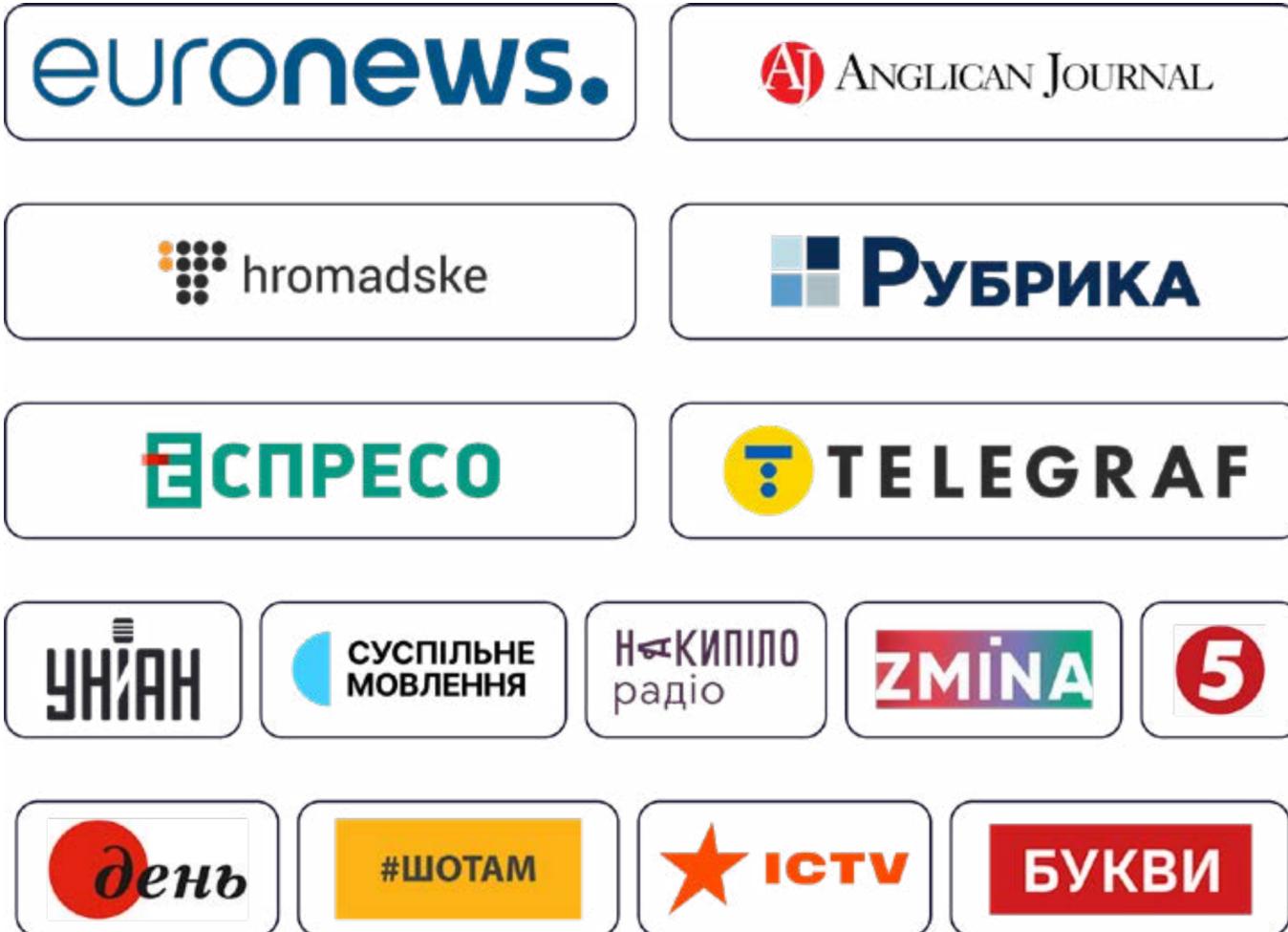
Підтримали й надали індивідуальні **консультації** для активістів та активісток з регіонів щодо проведення адвокаційних кампаній з поліпшення доступності.

КОМУНІКАЦІЇ

> 150 публікацій у медіа про Fight For Right!

Нашу роботу висвітлювали:

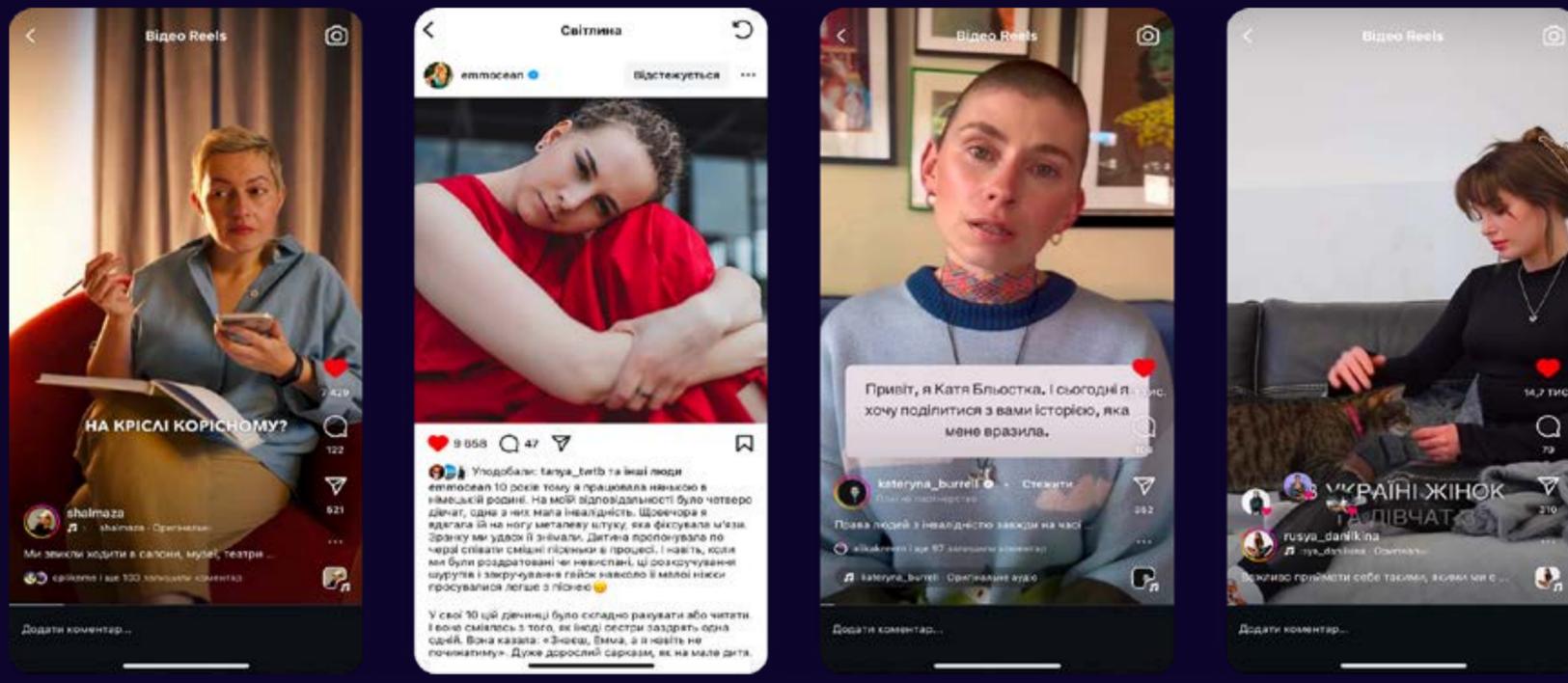

Відео у співпраці з Телебаченням Торонто про відомих українок з інвалідністю зібрало

> 95 ТИСЯЧ
переглядів

> 600
коментарів

Наші пости в соцмережах переглянули – **487 210** разів у 2024 році

Ярослава Кравченко, Емма Антонюк, Катя Бльостка, Руслана Данілка, команда «Телебачення Торонто» стали нашими інформаційними партнерами й партнерками в захисті прав та висвітленні сили жінок з інвалідністю.

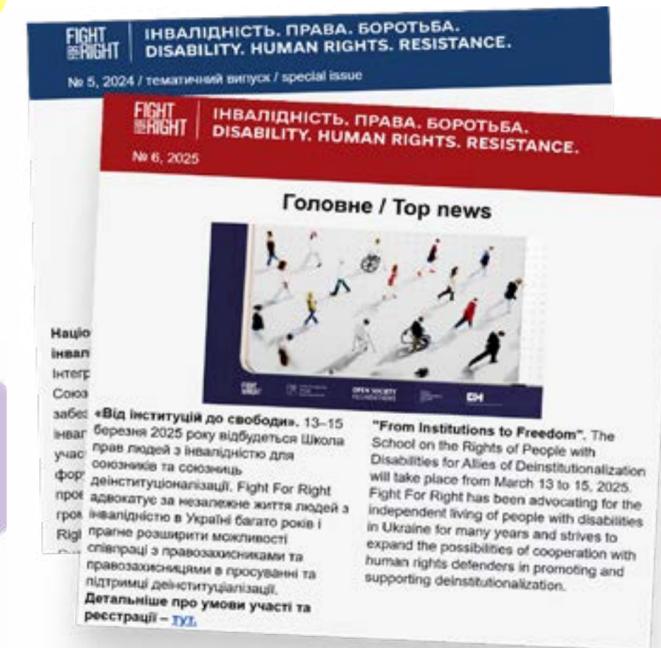
Для понад 30 статей на теми деінституціоналізації, лідерства жінок з інвалідністю, працевлаштування, виживання в окупації та евакуації, забезпечення гастростомами дітей з інвалідністю, поширення жестової мови, доступності прихистків взяли 40 інтерв'ю.

Започаткували випуск **Ньюзлеттера** «Інвалідність. Права. Боротьба». Кожен із п'яти випусків отримали від 740 до 850 людей.

Випустили календар із портретами та цитатами героїнь фотовиставки «Бути собі ціллю».

Оновили комунікаційну стратегію з найкращою менторкою **Мариною Говорухіною**.

КОМАНДА

Ми імплементували

16 проєктів,

що на 3 більше,
ніж у 2023 році

Організували

**7 міжнародних
поїздок**

Провели **86 співбесід.**

У результаті **7 людей** долучилися до команди.

Fight For Right стала першою організацією з України, яка отримала повне членство у Європейській мережі за незалежне життя (**ENIL**).

Тетяна Герасимова у Вашингтоні долучилася до когорти **Professional Fellowship Program** від **Американської Ради** та сприяла культурному і професійному обміну між Україною та Сполученими Штатами Америки.

Креативний менеджер Олександр Нікулін став фіналістом програми **Fulbright Ukraine** і розпочав навчання в найкращому університеті міста **Пітсбурга**, маючи привілеї не просто отримати західну освіту, а й ще бути частиною однієї з провідних наукових груп США.

Проектна асистентка Христина Стиранець стала однією зі спікерок відеоуроку **«Історія створення інтернатів»** у відеокурсі «Інституційний догляд: чому потрібен інший підхід?» від «Української мережі за права дитини», до розробки якого долучилася наша команда.

Провели стратегічне планування діяльності Fight For Right на 2024 рік. Ми узгодили бачення напрямів розвитку організації, проєктів та ініціатив, спрямованих на підтримку прав людей з інвалідністю.

Пройшли **> 100** тренінгів різних тематик, щоб ефективніше працювати в захисті прав людей з інвалідністю.

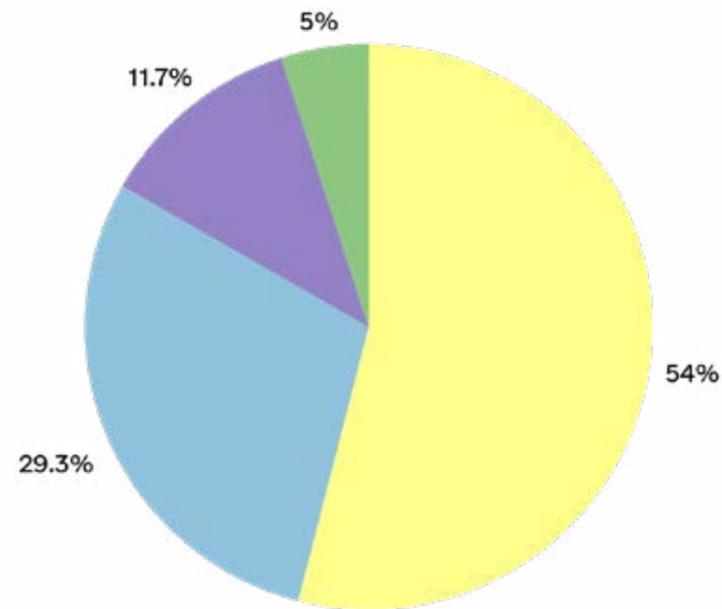
Fight For Right серед 12 організацій, про які зняли документальний серіал від Суспільного **«Лицарі правозахисту»**.

Fight For Right отримали нагороду **«ТОП-100»** рейтингу кращих кейсів партнерства влади і громади за облаштування доступних укриттів у Києві.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

Загальні витрати Fight For Right за 2024 рік: 49 497 526 грн.

54%

Захист та підтримка

- Проект підтримки в зимовий період «ТЕПЛО»
- Допоміжні засоби
- Фінансова допомога
- Альтернативні засоби живлення
- Кейс-менеджмент
- Реабілітація та інша гуманітарна допомога

29,30%

Підтримка та розвиток спільноти

- Національний форум прав людей з інвалідністю 2024
- Програма підтримки жіночого лідерства «Зміцнення»
- Табір для дівчат підліток з інвалідністю «Лідерка-тінейджерка»
- Підтримка ініціатив в рамках «Ukrainian Disability Fund»
- Офлайн захід «Лідерка.Інтенсив» для випускниць школи політичної участі для дівчат та жінок з інвалідністю 2019-2023

11,70%

Адвокація

- Просування деінституціоналізації та незалежного життя
- Робота над змінами до законодавства про працевлаштування, встановлення інвалідності, впровадження МКФ
- Робота над перекладом Міжнародної класифікації функціонування
- Діяльність Disability Research Center (DRC)
- Організація та участь у національних і міжнародних адвокаційних заходах

5%

Адміністративні витрати

ДЯКУЄМО!

